

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

DRUGI ODJEL

PREDMET T.V. protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 47909/19)

PRESUDA

*Ova verzija je ispravljena 2. srpnja 2024.
na temelju pravila 81. Poslovnika Suda*

Članak 2. (materijalni i postupovni aspekt) • Upotreba sile • Pozitivne obveze • Propust da se zaštiti život podnositeljčina izvanbračnog supruga, osobe s duševnim smetnjama, koji je preminuo tijekom postupanja policije • Propust policije da obavijesti ili zatraži pomoć zdravstvenog osoblja kako je propisano domaćim napatkom o postupanju policijskih službenika prema osobama s duševnim smetnjama • Upotreba spreja s nadražujućom tvari unatoč tome što je upotreba takvog spreja isključena na temelju domaćeg prava u slučajevima „pasivnog otpora” kao što je ovaj • Nedostatak potrebne posebne pažnje prema psihički uznemirenoj osobi • Primjena položaja na trbuhu na mjestu događaja i u vozilu hitne pomoći dulje vrijeme • Neodgovarajuće praćenje stanja podnositelja tijekom prijevoza u vozilu hitne pomoći • Nedostatak odgovarajuće obuke i iskustva • U okolnostima predmeta upotrijebljena sila nije bila „nužno potrebna” • Neučinkovita kaznena istraga

Pripremlilo Tajništvo. Nije obvezujuće za Sud.

STRASBOURG

11. lipnja 2024.

KONAČNA

11. rujna 2024.

*Ova je presuda postala konačna u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije.
Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.*

U predmetu T.V. protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Arnfinn Bårdsen, *predsjednik*,

Jovan Ilievski,

Pauliine Koskelo,

Lorraine Schembri Orland,

Frédéric Krenc,

Davor Derenčinović,

Gediminas Sagatys, *suci*,

i Hasan Bakırcı, *tajnik odjela*,

uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 47909/19) protiv Republike Hrvatske koji je slovenska državljanka gđa T.V. („podnositeljica zahtjeva”) podnijela Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 5. rujna 2019.,

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada”) obavijesti o zahtjevu, odluku da ime podnositeljice zahtjeva ne bude objavljeno, očitovanja stranaka,

činjenicu da Vlada Republike Slovenije nije izrazila želju da se umiješa u ovaj postupak (članak 36. stavak 1. Konvencije i pravilo 44. stavak 1. točka (a) Poslovnika Suda),

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 21. svibnja 2024.,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na navedeni datum:

UVOD

1. Predmet se odnosi na smrt podnositeljčina izvanbračnog supruga tijekom postupanja policije i navodnu neučinkovitost kaznene istrage koja je uslijedila. Podnositeljica zahtjeva pozvala se na članke 2., 3. i 13. Konvencije.

ČINJENICE

2. Podnositeljica zahtjeva rođena je 1980. i živi u Celju u Sloveniji. Zastupala ju je gđa L. Horvat, odvjetnica u Zagrebu.

3. Vladu je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

4. Činjenično stanje predmeta može se sažeti kako slijedi.

5. Dana 11. studenoga 2017. podnositeljčin izvanbračni suprug, g. V.D., koji je bolovao od shizofrenije, napustio je psihijatrijsku ustanovu u Sloveniji u kojoj se liječio i ušao je u Hrvatsku. V.D. je prethodno podnio dva druga zahtjeva Sudu u vezi s njegovim zlostavljanjem od strane vlasti i neučinkovitošću istrage koja je uslijedila (vidi *V.D. protiv Hrvatske*, br. 15526/10, 8. studenoga 2011., i *V.D. protiv Hrvatske (br. 2)*, br. 19421/15, 15. studenoga 2018.).

I. DOGAĐAJI OD 16. STUDENOGA 2017.

6. Dana 16. studenoga 2017. slovenska granična policija obavijestila je hrvatsku graničnu policiju u Varaždinu da je V.D. napustio ustanovu u Sloveniji u kojoj se nalazio na psihijatrijskom liječenju te je navodno otputovao u grad Opuzen u Hrvatskoj i da predstavlja opasnost za sebe i druge. Tu je informaciju dao otac V.D.-a, koji se htio pobrinuti da je njegov sin na sigurnom.

7. Istoga dana V.D. se sukobio s drugim gostom u hotelu u Opuzenu. Zaposlenik hotela pozvao je Policijsku postaju Metković na intervenciju obavijestivši ju da psihički uznemiren muškarac u hotelu izaziva probleme i napada goste. Prema navodima Vlade, policijski službenici koji su se odazvali pozivu primili su izvješće Policijske postaje Varaždin prije odlaska i bili su svjesni da bi dotični muškarac mogao biti V.D., osoba s duševnim smetnjama koja predstavlja opasnost za sebe i druge.

8. Prema službenom izvješću policije o postupanju, nakon dolaska na parkiralište hotela oko 14.20 sati četiri policijska službenika prišla su V.D.-u, koji je sjedio na svom automobilu; primijetili su da je vidljivo psihički uznemiren i da nesuvislo mrmlja. Jedan od policijskih službenika naredio mu je da isprazni džepove, što je on i učinio, ali odbio je poslušati sljedeću naredbu policijskog službenika da se okrene i raširi noge. Umjesto toga, izvadio je telefon i vikao „Ne približavajte se, stisnut ću broj na mobitelu, svi ćete letjeti” te je nastavio nesuvislo mrmljati. Ubrzo nakon toga V.D. je sjeo na pod, i dalje držeći telefon i mrmljajući. Policijski službenik G. nekoliko mu je puta naredio da spusti telefon i upozorio ga da će upotrijebiti silu, ali bez uspjeha. Policijski službenik G. zatim je upotrijebio sprej s nadražujućom tvari protiv V.D.-a, koji je legao na bok držeći se za lice i počeo gristi usne i jezik i pljuvati krv. U tom su trenutku tri policijska službenika upotrijebila fizičku silu da bi V.D.-a okrenula na trbuh i stavila mu ruke iza leđa. V.D. im je pružao otpor pokušavajući ustati, udarajući glavom o pločnik i grizući si prste – odgrizao je dio malog prsta prije nego što su ga policijski službenici uspjeli vezati liscama s rukama na leđima. Oko 14.35 sati policija je pozvala hitnu pomoć da im pomogne u intervenciji. Četiri policijska službenika, kojima se pridružio i peti koji je slučajno prolazio, nastavili su s upotrebom sile kako bi držali V.D.-a u istom položaju sve do dolaska hitne pomoći približno deset minuta kasnije, oko 14.47 sati.

9. Nakon što je stigla hitna pomoć, liječnica je V.D.-u dala sredstvo za smirenje primijetivši da krvari i da mu je lice modro te da je odgrizao i progutao dio svog malog prsta. Medicinska sestra previla mu je ostatak malog prsta. V.D. je zatim stavljen na nosila vozila hitne pomoći u istom položaju (licem prema dolje) i svezan trima trakama.

10. Tijekom putovanja do Opće bolnice Dubrovnik, koja je bila udaljena oko sat i pol vožnje i navodno je bila najbliža bolnica koja može primiti osobu u stanju u kojem je bio V.D., liječnica i medicinska sestra sjedile su u

prednjem dijelu vozila, a tri policijska službenika sjedila su u stražnjem dijelu s V.D.-om. Budući da je i dalje bio nemiran, liječnica je zaustavila vozilo hitne pomoći, došla u stražnji dio i dala mu još jedno sredstvo za smirenje. Nakon nekog vremena utvrdila je da je V.D. preminuo. Mrtvozornik je naveo da je V.D. umro prirodnom smrću i da je uzrok smrti zastoj srca.

II. ISTRAGA SMRTI V.D.-A

11. Nakon što se saznalo da je V.D. preminuo, ekipa za očevid upućena je na mjesto događaja, parkiralište hotela, koje je osoblje hotela u međuvremenu opralo. Zabilježeno je nekoliko tragova krvi.

12. Obavljeni su obavijesni razgovori s nekoliko zaposlenika hotela i jednim gostom, a policija je pregledala snimke sigurnosnih kamera. Obavijesni razgovori obavljeni su i s liječnicom i medicinskom sestrom koje su došle na intervenciju.

13. Dana 16. studenoga 2017. Županijsko državno odvjetništvo u Dubrovniku otvorilo je spis nakon što je primilo izvješće policije o smrti V.D.-a. Državni odvjetnik naložio je provođenje obdukcije.

14. Dana 20. studenoga 2017. izvršena je obdukcija na tijelu V.D.-a. Nisu pronađeni dokazi nasilne smrti. Na njegovu tijelu pronađeno je nekoliko ogrebotina, a u jednjaku je pronađen komad malog prsta. Utvrđeno je i da mu je slomljeno pet rebara, najvjerojatnije zbog pada na tvrdu površinu. U cjelini, kako je potvrđeno u detaljnom pisanom nalazu obdukcije od 27. prosinca 2017., V.D. je umro prirodnom smrću zbog zastoja srca. Ozljede pronađene na njegovu tijelu, koje su zajedno predstavljale tešku tjelesnu ozljedu, nisu bile u uzročno-posljedičnoj vezi s njegovom smrću.

15. Dana 20. studenoga 2017., u izvješću policije utvrđeno je da je upotreba sile na V.D.-u bila zakonita i razmjerna i u skladu s člancima 84. i 85. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima.

16. Dana 21. studenoga 2017. Policijska postaja Metković dostavila je posebno izvješće o događaju Županijskom državnom odvjetništvu u Dubrovniku.

17. Dana 18. prosinca 2017. podnositeljica zahtjeva dogovorila je drugu obdukciju od strane Medicinskog fakulteta u Ljubljani, koji je naveo da je, osim ozljeda zabilježenih u službenoj obdukciji, kod V.D.-a utvrđena upala sluznice, terminalno oticanje pluća, akutno oticanje mozga, fokalna fibroza miokarda i iznenadni akutni zastoj srca. Nedavno su mu izbijena i dva prednja zuba.

18. Dana 13. studenoga 2018. podnositeljica je podnijela kaznenu prijavu Županijskom državnom odvjetništvu u Dubrovniku protiv policijskih službenika koji su postupali na mjestu događaja zbog teške tjelesne ozljede s posljedicom smrti te protiv liječnice i medicinske sestre iz vozila hitne pomoći zbog nesavjesnog liječenja.

19. Dana 25. veljače 2019. Državni odvjetnik odbacio je podnositeljčine kaznene prijave jer je nalazom obdukcije utvrđeno da je V.D. umro prirodnom smrću, odnosno zbog akutnog zastoja srca i da ozljede koje je zadobio nisu bile u uzročno-posljedičnoj vezi sa smrtnim ishodom.

20. Povodom podnositeljčine pritužbe dana 11. srpnja 2019. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske naložilo je Županijskom državnom odvjetništvu u Dubrovniku da savjesno i pozorno, uzimajući u obzir sudsku praksu Suda, ponovno ispita spis predmeta, preispita ispravnost rješenja o odbačaju kaznene prijave i, prema potrebi, poduzme odgovarajuće dokazne radnje.

21. Dana 30. lipnja 2020. Županijsko državno odvjetništvo u Dubrovniku uputilo je pozive za provođenje dokazne radnje prvog ispitivanja okrivljenim policijskim službenicima i zdravstvenom osoblju. Ispitani su u razdoblju od 10. srpnja do 17. rujna 2020.

22. Dana 2. listopada 2020. Županijsko državno odvjetništvo u Dubrovniku uzelo je izjave svjedoka koji su se nalazili u hotelu.

23. Dana 12. listopada 2020. Županijsko državno odvjetništvo u Dubrovniku službeno je otvorilo istragu o događaju.

24. Dana 1. veljače 2021. Županijsko državno odvjetništvo u Dubrovniku naložilo je provođenje sudsko-medicinskog vještačenja, koje je u konačnici 28. svibnja 2021. proveo Medicinski fakultet u Splitu. Prema tom nalazu, V.D. je umro nasilnom smrću zbog psihičke traume. Zadobio je tešku tjelesnu ozljedu pružanjem otpora policiji dok je ležao okrenut licem prema tlu, samoozljeđivanjem i zbog snažnog pritiska policijskih službenika na njegovim leđima dok je bio u tom položaju. Njegovo samoozljeđivanje u kombinaciji s postupanjem policije i zdravstvenog osoblja pogoršalo je njegovo već uznemireno duševno stanje i dovelo ga u stanje šoka i do zastoja srca, što je bio mehanizam umiranja, ali ne i uzrok njegove smrti. Nalazom i mišljenjem je zaključeno i da u liječenju nije došlo do nesavjesnog liječenja, ali da je s obzirom na terapiju koju je primio zdravstveno osoblje trebalo sjediti uz njega tijekom prijevoza u vozilu hitne pomoći.

25. Dana 10. kolovoza 2021. Županijsko državno odvjetništvo u Dubrovniku ponovno je odbacilo podnositeljčinu kaznenu prijavu smatrajući da je upotrijebljena sila bila razmjerna s obzirom na ponašanje V.D.-a, da mu policijski službenici nisu nanijeli smrtonosne tjelesne ozljede i da zdravstveno osoblje nije postupalo nesavjesno.

26. Povodom još jedne pritužbe podnositeljice zahtjeva Državno odvjetništvo Republike Hrvatske potvrdilo je zaključke Županijskog državnog odvjetništva u Dubrovniku utvrdivši da je sila koju je upotrijebila policija bila zakonita i razmjerna okolnostima i da je imala za cilj zaštititi žrtvu i druge osobe. Kad je riječ o određenim dokumentima za koje je podnositeljica prigovorila da nisu uzeti u obzir u sudsko-medicinskom vještačenju, kao što su nalaz obdukcije iz Ljubljane ili dokumenti o prethodnom psihijatrijskom liječenju V.D.-a u Sloveniji, Državno

odvjetništvo ponovilo je da se samo službeno pribavljen nalaz obdukcije može smatrati dokazom i da nije bilo potrebno razmatrati psihijatrijsku dokumentaciju pokojnika.

27. U međuvremenu, 2021. godine podnositeljica je podnijela ustavnu tužbu prigovarajući zbog neučinkovitosti istrage, kao i zlostavljanja njezina pokojnog izvanbračnog supruga od strane policije, koje je navodno dovelo do njegove smrti.

28. Dana 12. srpnja 2023. Ustavni sud Republike Hrvatske odbio je ustavnu tužbu podnositeljice zahtjeva utvrdivši da je istraga bila neovisna i temeljita. Iako je istraga bila dugotrajna, a Županijsko državno odvjetništvo u Dubrovniku odredilo je sudsko-medicinsko vještačenje tek tri godine nakon događaja, ta činjenica nije imala nikakvog utjecaja na kvalitetu istrage ni na zaključak da je V.D. umro zbog teške psihičke traume koja je proizlazila iz njegove izrazite psihičke uznemirenosti i fizičkog otpora prema policijskim službenicima, koji su upotrijebili zakonite i razmjerne mjere prisile.

III. DALJNI RAZVOJ DOGAĐAJA

29. Dana 23. veljače 2021. podnositeljica zahtjeva pokrenula je parnični postupak protiv države tražeći naknadu neimovinske štete zbog smrti svojeg izvanbračnog supruga. Taj je postupak još uvijek u tijeku pred prvostupanskim sudom.

MJERODAVNI PRAVNI OKVIR

I. DOMAĆE ZAKONODAVSTVO

30. Mjerodavne odredbe Kaznenog zakona (Narodne novine br. 125/11, s naknadnim izmjenama i dopunama), koje su bile na snazi u relevantno vrijeme, glase:

Članak 118.

Teška tjelesna ozljeda

„(1) Tko drugoga teško tjelesno ozlijedi ili mu teško naruši zdravlje, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz mržnje, prema bliskoj osobi ili prema osobi posebno ranjivoj zbog njezine dobi, teže tjelesne ili duševne smetnje ili trudnoće, ili kao službena osoba u obavljanju službe ili javne ovlasti,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.“

Članak 120.

Teška tjelesna ozljeda s posljedicom smrti

„Ako je počinjenjem kaznenog djela iz članka ... 118. ... prouzročena smrt,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.“

Članak 181.
Nesavjesno liječenje

„Doktor medicine, doktor dentalne medicine ili drugi zdravstveni radnik koji obavljajući zdravstvenu djelatnost primijeni očito nepodobno sredstvo ili način liječenja ili na drugi način očito ne postupi po pravilima zdravstvene struke ili očito nesavjesno postupi pa time prouzroči pogoršanje bolesti ili narušenje zdravlja druge osobe,

kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.“

31. Mjerodavne odredbe Zakona o policijskim poslovima i ovlastima (Narodne novine br. 76/09 i 92/14), koje su bile na snazi u relevantno vrijeme, glase:

Članak 81.

„Sredstva prisile u smislu ovog Zakona su:

1. tjelesna snaga,
- ...
4. sredstva za vezivanje...”

Članak 84.

„(1) Policijski službenik je ovlašten uporabiti tjelesnu snagu radi:

1. svladavanja otpora osobe koja remeti javni red i mir ili koju treba dovesti, privesti, zadržati ili uhititi,
2. sprječavanja samoozljeđivanja osobe,
3. odbijanja napada na sebe ili drugu osobu ili na objekt ili prostor koji osigurava,
4. sprječavanja samovoljnog udaljavanja osobe s određenog mjesta.

(2) Policijski službenik je ovlašten uporabiti raspršivač s nadražujućom tvari kad su ispunjeni uvjeti za uporabu tjelesne snage, osim u slučajevima svladavanja pasivnog otpora.“

Članak 85.

„Policijski službenik je ovlašten uporabiti sredstva za vezivanje radi sprječavanja:

1. otpora osobe ili odbijanja napada usmjerenog na policijskog službenika,
2. bijega osobe,
3. samoozljeđivanja ili ozljeđivanja druge osobe.“

32. Mjerodavne odredbe Pravilnika o načinu postupanja policijskih službenika (Narodne novine br. 89/10 i 76/15), glase:

Uporaba sredstava prisile

a) Uporaba tjelesne snage, raspršivača s nadražujućom tvari i palice

Članak 129.

„Policijski službenik ovlašten je uporabiti tjelesnu snagu radi svladavanja otpora osobe koja remeti javni red i mir ili koju treba dovesti, privesti, zadržati ili uhititi, spriječiti u samoozljeđivanju, radi odbijanja napada na sebe ili drugu osobu, na objekt ili prostor koji osigurava te radi sprječavanja samovoljnog udaljavanja osobe s određenog mjesta.

Pod uporabom tjelesne snage podrazumijevaju se: udarac dijelom tijela, zahvat, i druge vještine obrane ili napada kojima se prisiljava na poslušnost određena osoba kada su za to ispunjeni Zakonom propisani uvjeti.

Policijski službenik će primijeniti onaj oblik tjelesne snage s kojim se s najmanje štetnih posljedica postiže cilj njezine primjene.“

Članak 130.

„Otporom se u smislu ovoga Pravilnika smatra svako suprotstavljanje ili nepostupanje po upozorenju ili naredbi policijskog službenika izdanoj radi obavljanja policijskih poslova ili primjene policijskih ovlasti.

Otporom se u smislu ovog Pravilnika smatra i pokušaj bijega.

Otpor može biti aktivan i pasivan.

Aktivan otpor postoji kad osoba pruža otpor uporabom oružja, oruđa, drugih predmeta ili tjelesnom snagom i na taj način onemogućava policijskog službenika u obavljanju policijskog posla. Aktivnim otporom smatra se i poticanje na otpor.

Pasivan otpor postoji kad osoba ne postupi po upozorenju ili naredbi stavivši se u takav položaj kojim onemogućava izvršenje policijskog posla (legne, klekne, uhvati se za osobu ili neki predmet i sl.).

Posebno obazrivo i uz prethodnu konzultaciju s doktorom medicine uporabiti će se tjelesna snaga prema trudnici u vidljivom stadiju trudnoće, osobi čije je kretanje znatno otežano, djetetu ili očigledno bolesnoj osobi kada pružaju pasivan otpor.“

Članak 131.

„Kada su ispunjeni uvjeti za uporabu tjelesne snage radi savladavanja aktivnog otpora, policijski službenik može uporabiti i raspršivač s nadražujućom tvari ukoliko prosudi da bi uporabom tog sredstva postigao cilj uz manje štetnih posljedica.

Policijski službenik neće uporabiti raspršivač s nadražujućom tvari prema osobi koja pruža pasivni otpor.“

Članak 133.

„Sredstvima za vezivanje ograničava se pokretljivost tijela određene osobe vezivanjem ruku na leđa, uporabom propisanih sredstava za vezivanje (lisica) ili drugih prikladnih sredstva (remen, uže, zatezna traka i sl.).

Policijski službenik vezat će osobu koju privodi, dovodi i uhićenu osobu, ako prijeti opasnost od bijega, otpora ili napada te osobe na policijskog službenika, njenog samoozljeđivanja ili ozljeđivanja druge osobe.“

33. Mjerodavne odredbe Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama (Narodne novine br. 76/2014) glase:

Članak 7.

„(1) Dostojanstvo osobe s duševnim smetnjama mora se štiti i poštovati u svim okolnostima.

(2) Osoba s duševnim smetnjama ima pravo na zaštitu od svih oblika iskorištavanja, zlostavljanja te nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja.“

Prisilno zadržavanje i prisilni smještaj

Članak 27.

„Osoba s tešim duševnim smetnjama koja zbog tih smetnji ozbiljno i izravno ugrožava vlastiti ili tuđi život, zdravlje ili sigurnost, smjestit će se u psihijatrijsku ustanovu po postupku za prisilno zadržavanje i prisilni smještaj propisanim ovim Zakonom.“

Članak 28.

„(4) Kad policija po pozivu ili po službenoj dužnosti u slučajevima iz stavka 3. ovoga članka dovodi osobu u psihijatrijsku ustanovu obvezna je postupati s posebnom pažnjom, štiti dostojanstvo osobe s duševnim smetnjama te se držati uputa liječnika. Naputak o postupanju policije u dovođenju osobe s duševnim smetnjama u psihijatrijsku ustanovu u suradnji će donijeti ministar nadležan za poslove zdravlja i ministar nadležan za unutarnje poslove.“

Članak 61.

„(1) Mjere prisile prema osobi s tešim duševnim smetnjama smiju se primijeniti samo iznimno ako je to jedino sredstvo da se otkloni neposredna opasnost koja proizlazi iz njezina ponašanja, a kojom ozbiljno i izravno ugrožava vlastiti ili tuđi život ili zdravlje.

(2) Mjere prisile primijenit će se samo u mjeri i na način prijeko potreban da se otkloni opasnost iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Mjere prisile smiju trajati samo dok je to nužno da se otkloni opasnost iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Mjere prisile mogu se primijeniti tek nakon što se neprisilnim mjerama nije otklonila opasnost iz stavka 1. ovoga članka.

34. Mjerodavni dijelovi Naputka o postupanju policije u dovođenju osobe s duševnim smetnjama u psihijatrijsku ustanovu (Narodne novine br. 50/15), glase:

Članak 2.

„ (1) Kada policijski službenici, postupajući po službenoj dužnosti ili po pozivu, utvrde da postoji opasnost da će osoba s duševnim smetnjama ozbiljno i izravno ugroziti vlastiti ili tuđi život, zdravlje ili sigurnost, zatražit će da na mjesto događaja izađe zdravstveno osoblje koje će poduzeti potrebne radnje.

(2) U osobito žurnim slučajevima, kada osoba s duševnim smetnjama ozbiljno i izravno ugrožava vlastiti ili tuđi život, zdravlje ili sigurnost, a nije moguće osigurati pravovremeno postupanje zdravstvenog osoblja iz stavka 1. ovoga članka, policijski službenici će prema takvoj osobi posebno obazrivo primijeniti nužne ovlasti s kojima se uz najmanje štetnih posljedica može otkloniti neposredna opasnost, čuvajući pri tom dostojanstvo te osobe.“

II. MEĐUNARODNO PRAVO

35. Europski odbor za sprječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) u dokumentu CPT/Inf/E (2002) 1 - Rev. 2010 naveo je, u pogledu protjerivanja stranih državljana, da u slučajevima kada naiđe na otpor, osoblje u pratnji obično dotičnu zadržanu osobu onesposobljava potpuno na tlu, licem okrenutim prema dolje, kako bi joj stavili lisice. Držanje zadržane osobe u takvom položaju, osobito u slučaju da osoblje u pratnji stavi svoju težinu na različite dijelove tijela (primjerice, vršeci pritisak na prsni koš, stavljajući koljena na leđa, držeći vrat nepomičnim) nakon što je dotična osoba pružala otpor – uključuje rizik od položajne asfiksije. Prema mišljenju CPT-a, upotrebu sile i/ili metoda vezivanja koje mogu uzrokovati položajnu asfiksiju trebalo bi izbjegavati kad god je to moguće, a svaka takva upotreba u iznimnim okolnostima mora biti podložna smjernicama osmišljenima da bi se rizici za zdravlje dotične osobe sveli na najmanju moguću mjeru.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 2. KONVENCIJE

36. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je, na temelju članaka 2., 3. i 13. Konvencije, da je njezin izvanbračni suprug preminuo zbog prekomjerne i nerazmjerne upotrebe sile od strane policijskih djelatnika i da država nije ispunila svoju pozitivnu obvezu da zaštiti njegov život pružanjem odgovarajuće hitne medicinske pomoći. Nadalje je ustvrdila da istraga relevantnih okolnosti nije bila učinkovita.

37. Kao gospodar karakterizacije koja se u pravu daje činjenicama predmeta (vidi *Radomilja i drugi protiv Hrvatske* [VV], br. 37685/10 i 22768/12, stavci 114. i 124., 20. ožujka 2018.), Sud smatra da bi predmet trebalo ispitati i na temelju materijalnog i na temelju postupovnog aspekta članka 2. Konvencije, čiji mjerodavni dio glasi kako slijedi:

„1. Pravo svakoga na život zaštićeno je zakonom.“

A. Dopuštenost

38. Vlada je ustvrdila da je zahtjev preuranjen jer je u trenutku podnošenja zahtjeva Sudu istraga domaćih tijela o smrti V.D.-a još uvijek bila u tijeku. Tvrdila je i da podnositeljica zahtjeva nije iscrpila učinkovito domaće pravno sredstvo jer nije podnijela ustavnu tužbu prije nego što je podnijela zahtjev Sudu.

39. Podnositeljica zahtjeva nije se složila. Istaknula je da je, iako je domaća istraga završila 2021. i ona je iste godine podnijela ustavnu tužbu, odluka o ustavnoj tužbi donesena tek nakon značajne odgode od dvije i pol godine.

40. Sud je ranije prihvatio da se posljednja faza određenog pravnog sredstva može ostvariti nakon podnošenja zahtjeva, ali prije nego što se utvrdi njegova dopuštenost, kao što je to slučaj u ovom predmetu (vidi *Karoussiotis protiv Portugala*, br. 23205/08, stavak 57., ECHR 2011 (izvadci); *Şahin Alpay protiv Turske*, br. 16538/17, stavak 86., 20. ožujka 2018.; i *M.H. i drugi protiv Hrvatske*, br. 15670/18 i 43115/18, stavak 139., 18. studenoga 2021.).

41. U ovom predmetu kaznena istraga završila je 2021., kada je podnositeljčina kaznena prijava drugi put odbačena. Nadalje, Sud primjećuje da je podnositeljica podnijela prigovor i na temelju materijalnog i na temelju postupovnog aspekta članka 2. Konvencije nadležnim domaćim tijelima, uključujući Ustavnom sudu (vidi stavak 27. ove presude), te im je tako pružila priliku da isprave navodnu povredu Konvencije. Iz toga slijedi da se prigovori Vlade moraju odbiti.

42. Sud primjećuje da ovaj prigovor nije ni očigledno neosnovan ni nedopušten po bilo kojoj drugoj osnovi navedenoj u članku 35. Konvencije. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Materijalni aspekt članka 2. Konvencije

(a) Tvrdnje stranaka

(i) Podnositeljica zahtjeva

43. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da je sila koju je policija upotrijebila protiv njezina pokojnog izvanbračnog supruga bila veća nego što je bilo nužno. Unatoč tomu što su znali za njegov duševni poremećaj, petorica snažnih policijskih službenika protiv njega su upotrijebila nerazmjernu silu udarajući ga i nanoseći mu teške tjelesne ozljede s posljedicom smrti te tako nisu zaštitili život ranjive osobe pod svojom kontrolom.

44. V.D. nije imao postojeće srčane ili druge zdravstvene probleme; njegovu smrt uzrokovala je prekomjerna upotreba sile u kombinaciji s neodgovarajućom medicinskom skrbi. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da je,

unatoč vrlo niskom sistoličkom krvnom tlaku, V.D.-u dan neodgovarajući lijek koji snižava krvni tlak. Iako su znali da si je V.D. odgrizao dio prsta i da mu je lice postajalo modro, policijski službenici i zdravstveno osoblje položili su ga na trbuh na nosilima hitne pomoći, a njegovo stanje nisu pratile ni liječnica ni medicinska sestra, već su obje sjedile u prednjem dijelu vozila hitne pomoći.

(ii) *Vlada*

45. Vlada je tvrdila da policijski službenici nisu udarali V.D.-a te je ustvrdila da su to potvrdila tri očevidca događaja. Nije htjela dalje se očitovati o predmetu jer je kaznena istraga u trenutku podnošenja očitovanja još bila u tijeku.

(b) Ocjena Suda

(i) *Opća načela*

46. Članak 2. Konvencije zajedno s člankom 3. sadržava jednu od osnovnih vrijednosti demokratskih društava koja čine Vijeće Europe. Cilj i svrha Konvencije kao instrumenta zaštite pojedinaca traže da se odredbe tog članka tumače i primjenjuju na takav način da njegova jamstva budu praktična i djelotvorna (vidi, među brojnim drugim izvorima prava, *Salman protiv Turske* [VV], br. 21986/93, stavak 97., ECHR 2000-VII; *Giuliani i Gaggio protiv Italije* [VV], br. 23458/02, stavci 174. i 177., ECHR 2011 (izvadci); i *Boukrourou i drugi protiv Francuske*, br. 30059/15, stavak 54., 16. studenoga 2017.).

47. U svjetlu važnosti zaštite koju pruža članak 2. Sud mora navode o povredi ove odredbe podvrgnuti najpažljivijem ispitivanju uzimajući u obzir ne samo radnje državnih agenata već i sve popratne okolnosti – uključujući pitanja kao što su relevantni zakonski ili regulatorni okvir na snazi te planiranje i kontrola radnji koje se ispituju (vidi *Makaratzis protiv Grčke* [VV], br. 50385/99, stavci 57. – 59., ECHR 2004-XI; *Tekin i Arslan protiv Belgije*, br. 37795/13, stavak 84., 5. rujna 2017.; gore navedeni predmet *Boukrourou i drugi*, stavak 55.; i *Machalikashvili i drugi protiv Gruzije*, br. 32245/19, stavak 99., 19. siječnja 2023.).

48. Kad je riječ, konkretno, o upotrebi smrtonosne sile od strane policijskih službenika, Sud je presudio da je neuređeno i proizvoljno djelovanje državnih agenata nespojivo s djelotvornim poštovanjem ljudskih prava. To znači da, osim što moraju biti odobrene na temelju nacionalnog prava, policijske operacije moraju biti dovoljno uređene nacionalnim pravom, u okviru sustava odgovarajućih i djelotvornih mjera zaštite od proizvoljnosti i zloporabe sile, pa čak i od nesreća koje se mogu izbjeći (vidi gore navedeni predmet *Makaratzis*, stavak 58., i gore navedeni predmet *Tekin i Arslan*, stavak 84.).

49. Sud nadalje ponavlja da vlasti imaju obvezu zaštititi zdravlje osoba koje su lišene slobode ili su u policijskom pritvoru ili koje su, kao što je bio slučaj s V.D.-om, upravo uhićene i čiji je odnos s državnim vlastima stoga odnos ovisnosti. To podrazumijeva pružanje hitne medicinske skrbi kada to zahtijeva zdravstveno stanje osobe, kako bi se spriječio smrtni ishod (vidi gore navedeni predmet *Tekin i Arslan*, stavak 85.). Svaka takva pozitivna obveza mora se tumačiti na način da vlastima ne nameće nemoguć ili nerazmjern teret. Drugim riječima, samo činjenica da vlasti nisu učinile sve što se moglo razumno očekivati od njih kako bi se izbjegao stvaran i neposredan rizik za život može predstavljati moguću povredu pozitivne obveze tih vlasti (vidi *Osman protiv Ujedinjene Kraljevine*, 28. listopada 1998., stavak 116., *Izješća o presudama i odlukama 1998-VIII*, i *Scavuzzo-Hager i drugi protiv Švicarske*, br. 41773/98, stavak 66., 7. veljače 2006.).

50. Konačno, članak 2. Konvencije državi nameće i pozitivnu obvezu da obučava svoje službenike odgovorne za provođenje zakona na takav način da osigura njihovu visoku razinu stručnosti i spriječi svako postupanje koje je u suprotnosti s tom odredbom (vidi *V protiv Češke Republike*, br. 26074/18, stavak 87., 7. prosinca 2023., i, *mutatis mutandis*, gore navedeni predmet *Tekin i Arslan*, stavak 95.).

(ii) *Primjena u ovom predmetu*

51. Sud na početku primjećuje da je V.D. bolovao od duševnih smetnji i da je imao psihijatrijsku dijagnozu paranoidne shizofrenije, teške kronične bolesti koja, osim što uzrokuje tešku duševnu patnju, općenito može i povećati rizik od teških somatskih zdravstvenih problema (usporedi gore navedeni predmet *V protiv Češke Republike*, stavak 90.). Stoga je nedvojbeno bio u ranjivom položaju (vidi gore navedeni predmet *Boukrourou i drugi*, stavak 58.).

52. Nadalje, nije sporno da su policijski službenici koji su postupali tijekom događaja u hotelu bili svjesni da dotična osoba vjerojatno boluje od duševnih smetnji i navodno predstavlja opasnost za sebe i druge (vidi stavak 7 ove presude). Iz službenog izvješća policije o događaju nadalje proizlazi da je, kada su policijski službenici stigli na mjesto događaja, V.D. bio „vidno uznemiren” i da je „mrmljao” (vidi stavak 8. ove presude). Stoga se moglo

razumno očekivati da policija predvidi da bi mogao postati psihotičan ili nasilan.

53. Unatoč tomu, policija nije odmah obavijestila niti zatražila pomoć zdravstvenog osoblja, koje bi bilo bolje opremljeno za komunikaciju s osobom u takvom duševnom stanju, unatoč tomu što u domaćem pravu postoji nedvosmislena obveza da to učini (vidi stavak 34. ove presude). Vlada nije tvrdila ni da su policijski službenici koji su intervenirali na mjestu događaja prošli bilo kakvu posebnu obuku ili imali iskustva u postupanju s osobama s duševnim smetnjama; zapravo, dva od četiriju policijskih službenika koji su upućeni na mjesto događaja još su bili na obuci.

54. Nadalje nije sporno da, kada su policijski službenici stigli na parkiralište hotela, V.D. nije bio nasilan i mirno je sjedio na svom automobilu čekajući dolazak policije (vidi stavak 8. ove presude). Umjesto da su nastojali prići mu na način prilagođen njegovu stanju uznemirenosti, policijski službenici odmah su mu počeli naređivati da isprazni džepove i da se okrene s podignutim rukama (*ibid.*). Nakon što je V.D. odbio postupiti po nekima od tih naredbi, policijski službenik G. na njemu je upotrijebio sprej s nadražujućom tvari. U tom je trenutku V.D. bio prisiljen leći na tlo te se počeo samoozljeđivati. Sud smatra da je postupanje policijskog službenika G. problematično ne samo zato što je prema domaćem pravu upotreba spreja s nadražujućom tvari izričito isključena u slučajevima takozvanog „pasivnog otpora” dotične osobe (vidi stavak 32. ove presude) već i nije uvjeren da je pritom policija postupala posebno obazrivo prema psihički uznemirenoj osobi na način da je otklonila neposrednu opasnost uz najmanje štetnih posljedica, a pritom očuvala dostojanstvo te osobe, kako je to bila dužna učiniti na temelju mjerodavnog domaćeg prava (vidi stavak 34. ove presude).

55. Nadalje, Sud primjećuje da su policijski službenici V.D.-a, nakon što su ga svladali, držali u položaju na trbuhu, odnosno s prsima okrenutima prema dolje, sve do dolaska hitne pomoći nakon približno deset minuta. Zatim je tijekom vožnje od sat i pol do bolnice bio svezan za nosila vozila hitne pomoći u istom položaju, koji, po svemu sudeći, nije propisan nikakvim smjernicama u Hrvatskoj. Imajući na umu preporuke CPT-a (vidi stavak 35. ove presude), Sud je već utvrdio da položaj na trbuhu može biti opasan i ugroziti život jer može dovesti do položajne asfiksije zbog pritiska na vrat te jer onemogućuje praćenje toga diše li uopće dotična osoba (vidi gore navedeni predmet *V protiv Češke Republike*, stavak 97.; i *Saoud protiv Francuske*, br. 9375/02, stavci 88. – 90. i 102., 9. listopada 2007.).

56. Štoviše, iz činjenica predmeta proizlazi da su tijekom prijevoza V.D.-a u bolnicu pored njega u stražnjem dijelu vozila hitne pomoći sjedila tri policijska službenika, a nitko od zdravstvenog osoblja, iako su primijetili da je V.D. bio modar u licu čim je hitna pomoć stigla na mjesto događaja (vidi stavak 9. ove presude). Naime, i liječnica i medicinska sestra sjedile su u prednjem dijelu vozila hitne pomoći (vidi stavak 10. ove presude) pa je tako V.D.-u bila uskraćena hitna medicinska pomoć koja bi bila potrebna u danim

okolnostima, kako je navedeno u sudsko-medicinskom nalazu i mišljenju (vidi stavak 24. ove presude).

57. Sud nadalje primjećuje da, iako dostupna domaća izvješća ukazuju na to da su policijski službenici koji su intervenirali postupali u dobroj vjeri, čak i pod pretpostavkom da je sila koju je upotrijebila policija mogla biti zakonita, prema mišljenju Suda to nije automatski takvu silu učinilo razmjernom. Sud konkretno primjećuje da su V.D.-a na tlu pritiskala petorica policijskih službenika koji su na njegova leđa primijenili takvu silu da mu je slomljeno pet rebara. Istovremeno, a s obzirom na položaj u kojem su ga držali (vidi stavak 55. ove presude), policijski službenici nisu ga mogli spriječiti da udara glavom o pločnik dok je pokušavao ustati i pritom izbije dva prednja zuba i ozlijedi glavu. Štoviše, čini se da se uopće nije obraćalo pozornost na činjenicu da je V.D. odgrizao i progutao dio prsta, koji je potom pronađen u njegovu jednjaku, iako su i policija i zdravstveno osoblje koje je naknadno došlo bili svjesni te činjenice (vidi stavak 9. ove presude).

58. Sud nadalje primjećuje da, s obzirom na to da je V.D. preminuo nedugo nakon što su ga policijski službenici onesposobili i tijekom prijevoza u bolnicu, nije isključeno da je primijenjena sila uzrokovala smrtni ishod (vidi gore navedeni predmet *Scavuzzo-Hager i drugi*, stavci 58. i 60.). Međutim, da bi došlo do međunarodne odgovornosti tužene države, nužno je i da su državni agenti razumno mogli shvatiti da je žrtva u stanju ranjivosti koje zahtijeva visok stupanj opreza pri odabiru „uobičajene” tehnike uhićenja (*ibid.*).

59. S tim u vezi, Sud je već primijetio da je policija u trenutku postupanja bila itekako svjesna duševnih smetnji V.D.-a i njegove uznemirenosti (vidi stavak 52. ove presude) i da unatoč tomu nije odmah zatražila pomoć zdravstvenog osoblja kako je propisano domaćim nalogom o postupanju policije prema osobama s duševnim smetnjama (vidi stavak 53. ove presude). Umjesto toga, policija je poduzela niz radnji, kao što je upotreba spreja s nadražujućom tvari i držanje V.D.-a u položaju na trbuhu dulje vrijeme, koje su bile u suprotnosti s njegovim već uznemirenim duševnim stanjem. Nakon toga uslijedilo je neodgovarajuće praćenje njegova stanja tijekom prijevoza u vozilu hitne pomoći (vidi stavak 56. ove presude). Istovremeno, nije dokazano, niti je Vlada tvrdila, da je V.D. bolovao od bilo kakve bolesti koja bi povećala rizik od zastoja srca zbog teške traume (usporedi nasuprot tome gore navedeni predmet *Boukrourou i drugi*, stavak 61.). Prema tome, Sud mora zaključiti da je kombinacija uznemirenosti V.D.-a i radnji vlasti koje su uslijedile dovela do smrtnog ishoda, za koji se, uz odgovarajuću obuku i iskustvo, ne može reći da je bio u potpunosti nepredvidljiv policijskim službenicima koji su intervenirali i/ili uključenom zdravstvenom osoblju.

60. Zaključno, Sud nije uvjeren da je sila upotrijebljena za onesposobljavanje V.D.-a bila „nužno potrebna” u danim okolnostima (vidi stavak 57. ove presude). Štoviše, nakon što je svladan, i to zahvaljujući

zajedničkom djelovanju nekoliko osoba, država nije ispunila svoju pozitivnu obvezu da zaštiti život V.D.-a.

61. Prethodno navedena razmatranja dostatna su Sudu da zaključi da je došlo do povrede članka 2. Konvencije u njegovu materijalnom aspektu.

2. Postupovni aspekt članka 2. Konvencije

(a) Tvrđnje stranaka

(i) Podnositeljica zahtjeva

62. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da je istragu trebalo automatski pokrenuti nakon smrti V.D.-a. Međutim, vlasti nisu poduzele potrebne radnje čak ni nakon što je podnijela kaznenu prijavu.

63. Podnositeljica je prigovorila da istraga o smrti njezina pokojnog izvanbračnog supruga nije bila ni neovisna ni učinkovita jer je trajala više od tri i pol godine. Iako ozljede V.D.-a nisu mogle nastati ni na koji drugi način osim nerazmjernom upotrebom sile od strane policijskih službenika, odgovorne osobe nikada nisu kažnjene, a podnositeljičina kaznena prijava prvotno je odbačena. Čak ni nakon zakašnjelog ponovnog pokretanja istrage nisu poduzete odgovarajuće radnje te se stoga nije moglo smatrati da je istraga provedena „posebno strogo”.

(ii) Vlada

64. Vlada je tvrdila da u ovom predmetu nije došlo do povrede postupovnog aspekta članka 2. Konvencije. Ustavni sud ispitao je ustavnu tužbu podnositeljice zahtjeva i utvrdio da nije došlo do povrede članka 2., što je odluka koja nije bila ni proizvoljna ni očigledno nerazumna.

(b) Ocjena Suda

65. Sud će ispitati ovo pitanje u svjetlu mjerodavnih općih načela, kako su sažeta, posebice, u predmetu *Armani Da Silva protiv Ujedinjene Kraljevine* ([VV], br. 5878/08, stavci 229. – 239., 30. ožujka 2016.).

66. Za potrebe ovog predmeta, Sud primjećuje da se usklađenost službene istrage s postupovnim zahtjevom članka 2. ocjenjuje na temelju nekoliko bitnih kriterija: primjerenost istražnih radnji, brzina istrage, sudjelovanje obitelji preminule osobe i neovisnost istrage. Da bi bila „učinkovita”, istraga mora moći dovesti do utvrđivanja činjenica, utvrđenja je li upotrijebljena sila bila opravdana ili ne u danim okolnostima te do otkrivanja i, prema potrebi, kažnjavanja odgovornih osoba (vidi gore navedeni predmet *Armani Da Silva*, stavak 233.).

67. Sud na početku primjećuje da je, nakon smrti V.D.-a, policija odmah provela određene kaznene izvide, kao što su očevid na licu mjesta, razgovori s nekoliko svjedoka i obdukcija tijela pokojnika. Međutim, nisu spriječeni mogući tajni dogovori jer su važni koraci kao što su odvajanje i ispitivanje

policijskih službenika koji su sudjelovali u događaju poduzeti tek dvije i pol godine nakon događaja (vidi stavak 21. ove presude, i usporedi gore navedeni predmet *V protiv Češke Republike*, stavak 123.).

68. Nadalje, čini se da nisu poduzete nikakve radnje u razdoblju od 21. studenoga 2017., kada je Policijska postaja Metković dostavila posebno izvješće Županijskom državnom odvjetništvu u Dubrovniku, do trenutka kada je podnositeljica podnijela kaznenu prijavu od 13. studenoga 2018.

69. Sud nadalje primjećuje da je podnositeljčina kaznena prijava prvo odbačena na temelju nepotpunog i činjenično netočnog nalaza obdukcije, u kojem je zaključeno da je V.D. umro prirodnom smrću (vidi stavak 14. ove presude, i usporedi stavak 24. ove presude).

70. Povodom podnositeljčine pritužbe Državno odvjetništvo Republike Hrvatske naložilo je Županijskom državnom odvjetništvu u Dubrovniku da ponovno prouči spis predmeta vodeći računa o sudskoj praksi Suda (vidi stavak 20. ove presude), što ukazuje na to da je istraga koju je vodilo Županijsko državno odvjetništvo u Dubrovniku do tog trenutka bila neučinkovita. Tek nakon tog naloga višeg državnog odvjetništva službena kaznena istraga formalno je pokrenuta 12. listopada 2020., odnosno, gotovo tri godine nakon smrti V.D.-a (vidi stavak 23. ove presude).

71. Sud nadalje primjećuje da je sudsko-medicinskim vještačenjem koje su vlasti pribavile približno tri i pol godine nakon smrti V.D.-a zaključeno da je umro nasilnom smrću zbog psihičke traume (vidi stavak 24. ove presude). U vještačenju je navedeno da je njegovo uzrujano duševno stanje bilo pogoršano radnjama policije, radnjama za koje je Sud već utvrdio da su bile problematične i nerazmjerne okolnostima (vidi stavke 54. – 57. ove presude). U kombinaciji sa samoozljeđivanjem, utvrđeno je da su te radnje dovele V.D.-a u stanje šoka koje je rezultiralo zastojem srca. Međutim, unatoč tom medicinskom zaključku, koji je sadržavao izričit navod da je V.D. zadobio teške tjelesne ozljede od strane policije, za koje je kazneni progon automatski osiguran domaćim pravom, istraga protiv policijskih službenika je obustavljena.

72. Konačno, Sud mora primijetiti da Ustavni sud nije ispitao prigovor podnositeljice zahtjeva na način koji je u potpunosti u skladu s dobro utvrđenim standardima Suda o tom pitanju te se u biti ograničio na napomenu o predugom razdoblju koje je proteklo do pribavljanja sudsko-medicinskog vještačenja (vidi stavak 66. ove presude).

73. Prethodno navedena razmatranja dostatna su Sudu da zaključi da kaznena istraga u konkretnom predmetu nije bila brza, jer je uključivala znatne odgode (vidi stavke 67. i 68. ove presude), ni temeljita, jer vlasti nisu postupale po kaznenoj prijavi o teškim tjelesnim ozljedama uzrokovanim V.D.-u (vidi stavak 71. ove presude).

74. Stoga je došlo do povrede članka 2. Konvencije u njegovu postupovnom aspektu.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

75. Člankom 41. Konvencije predviđeno je:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.”

A. Šteta

76. Podnositeljica zahtjeva potraživala je 5.391,67 eura (EUR) na ime naknade imovinske štete za troškove obdukcije, transporta tijela i pogreba V.D-a, i 100.000,00 EUR na ime naknade neimovinske štete.¹

77. Vlada je osporila ta potraživanja,² ustvrdivši da Sud ne može odlučiti ni o kakvom zahtjevu za naknadu štete u ovom predmetu prije nego što su domaći sudovi to učinili u parničnom postupku koji podnositeljica zahtjeva, po svemu sudeći, namjerava pokrenuti.

78. Imajući u vidu sve okolnosti ovog predmeta, Sud prihvaća da je podnositeljica zahtjeva pretrpjela³ štetu koja se ne može nadoknaditi samo utvrđivanjem povrede. Stoga joj dodjeljuje iznos od 30.000,00 EUR na ime naknade štete po svim osnovama, uvećan za sve poreze koji bi se mogli zaračunati.⁴

B. Troškovi i izdatci

79. Podnositeljica zahtjeva potraživala je i 8.650,50 EUR na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima i pred ovim Sudom.

80. Vlada je osporila to potraživanje.

81. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj je dokazano da su oni stvarno nastali i bili potrebni te da je njihova visina razumna (vidi, među brojnim drugim izvorima prava, *L.B. protiv Mađarske* [VV], br. 36345/16, stavak 149., 9. ožujka 2023.). Sud u ovom predmetu, uzimajući u obzir dokumente koje posjeduje i prethodno navedene kriterije, smatra razumnim dodijeliti iznos od 5.000,00 EUR, koji obuhvaća troškove po svim osnovama, uvećan za sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositeljici zahtjeva.

¹ Ispravljeno dana 2. srpnja 2024. Tekst je glasio: „Podnositeljica zahtjeva potraživala je 100.000,00 hrvatskih kuna (približno 13.300,00 eura (EUR)) na ime naknade neimovinske štete“.

² Ispravljeno dana 2. srpnja 2024. Tekst je glasio: „Vlada je osporila to potraživanje“.

³ Ispravljeno dana 2. srpnja 2024. riječ „neimovinsku“ je izbrisana.

⁴ Ispravljeno dana 2. srpnja 2024. Tekst je glasio: „Stoga joj dosuđuje potraživani iznos u cijelosti, uvećan za sve poreze koji bi se mogli zaračunati.“

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *utvrđuje* da je zahtjev dopušten
2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 2. Konvencije u njegovu materijalnom aspektu
3. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 2. Konvencije u njegovu postupovnom aspektu
4. *presuđuje*
 - (a) da tužena država treba isplatiti podnositeljici zahtjeva, u roku od tri mjeseca od datuma kada presuda postane konačna u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, sljedeće iznose:
 - (i) 30.000,00 EUR (trideset tisuća eura) na ime naknade neimovinske štete, uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati;⁵
 - (ii) 5.000,00 EUR (pet tisuća eura), na ime troškova i izdataka, uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositeljici zahtjeva;
 - (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata na navedene iznose koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;
5. *odbija* preostali dio zahtjeva podnositeljice za pravednu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 11. lipnja 2024. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Hasan Bakırcı
tajnik

Arnfinn Bårdsen
predsjednik

⁵ Ispravljeno dana 2. srpnja 2024. Tekst je glasio: „13.300,00 EUR (trinaest tisuća tristo eura) na ime naknade neimovinske štete, uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati

PRESUDA T.V. protiv HRVATSKE

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524